

"GRAF ZEPPELIN" BO POLET OKOLU SVETA

POLET, KI BO PRVI TE VRSTE, BO TRAJAL DVAINDVAJSET DNI

Vse je pripravljeno na polet. — Načrti za redno prekmorsko potniško službo. — Družba bo zgradila svojo lastno bazo na ameriških tleh. — Vsi prostori na vodljivem balonu za vožnjo okolu sveta, so oddani.

LAKEHURST, N. J., 5. avgusta. — Nemški vodljivi balon "Graf Zeppelin" se je pripravil danes popoldne za polet okolu sveta. Njegov poveljnik dr. Hugo Eckener je dobil na tisoče brzojavnih čestitk iz vseh delov sveta.

Možak je star enoinšestdeset let, pa se ne prestopa bavi z novimi načrti in problemi.

Pravi, da bo obkrožil svet najkasneje v dvaindvajsetih dneh. Objavil je tudi, da grade v Zeppelinovih napravah v Friedrichshafnu štiri nove zračne križarke, ki bodo še enkrat tako velike kot je "Graf Zeppelin".

Leta 1931 bo ustanovljena redna potniška služba preko oceana. Vsakih štirinajst dni se bodo začeli štirje poleti.

Ko bo "Graf Zeppelin" obkrožil svet, ga ne bo več v Ameriko. Zdej je nastanjen v tukajšnji mornariški postojanki, in Eckener je rekel, da Nemci nočejo več izrabljati ameriške gostoljubnosti.

Nadaljni prekooceanski poleti se bodo šele tedaj vršili, ko bo imela družba v Ameriki svoje lastne postojanke.

Z gradnjo slednjih se bo začelo v najkrajšem času.

Sem je dospelo na tisoče radovednežev, toda dr. Eckener se bavi izključno le z vožnjo okolu sveta.

Zračna križarka se bo dvignila v sredo opolnoči ali pa v četrtek zgodaj zjutraj. Vsi prostori so oddani.

Vožnja stane devet tisoč dolarjev za osebo. Medpotoma se bo "Graf Zeppelin" ustavil v Friedrichshafnu ter v Tokiju na Japonskem, da se bo preskrbel s kurivom.

Premeriti bo moral 22 tisoč angleških milj.

Med potniki je tudi znani časnikarski poročevalec von Wiegand ter par članov nemškega ministrstva.

Devetnajstletni pekovski učenec Albert Buschko, ki je došel z "Zeppelinom" v Ameriko kot stowaway, bo deportiran.

Fant je mislil, da bo časopisje objavljalo njegove slike ter da bo zaslužil dosti denarja, ko bo opisoval svoje doživljanje, pa se je zmotil.

BRUHANJE OGNJENIKA

Dušeci plini iz kraterja Etna polnijo ozračje na veliko daljavo ter ogrožajo življenje prebivalcev.

CATANIA, Sicilija, 4. avgusta. — Velikastna gora Etna je danes spušala v zrak močne žveplene pare in kisline, ki zastrupljajo ozračje.

Vsa znamenja kažejo, da bo prišel ognjenik kmalu zopet bruhati lavo in da bo ta erupcija še čisti močnejša kot je bila zadnja.

Vsled tega strogo opazujejo vsa nadaljna znamenja vulkana, ki je kot znano skrajno nevarnost ter lahko brez vsakega svarila prične iznova bruhati.

Prebivalci beže iz okraj, ki je ogrožen.

HERMINA JE OBISKALA NEMČIJO

BERLIN, Nemčija, 4. avgusta. — Princeninja Hermina žena bivšega nemškega kaiserja, se mudi v Berlinu na kratki obisk. Splošno se je domnevalo, da se zdravi v Berchtesgardenju, a komunistični list "Berlin am Montag" vidi v potovanju definitivni načrt, da se odredi vse potrebno za povratek Viljema v Nemčijo ter njegovo bivanje na bavarskem posestvu.

EKSPLOZIJA NA LADJI

LOUISVILLE, Ky., 3. avgusta. — Eksplozija na nekem petrolejskem parniku Mosmosdale Portland Cement Co. na Ohio reki, je imela večeraj za posledico smrt dveh mož ter težke poškodbe štirih nadaljnjih.

ZDRUŽENE DRŽAVE EVROPE

Francoski ministr. predsednik je zanikal, da je naperjena ost proti Zdr. državam Severne Amerike.

PARIZ, Francija, 4. avgusta. — Aristide Briand, eden svetovnih vodilnih apostolov miru ter sedanjí francoski ministrski predsednik, je obžaloval danes, da so v gotovih krogih razlagali njegove misli o Združenih Evropi kot poskus, da se ustanovi ekonomsko fronto proti ameriškim Združenim državam.

Francoski državnik je stalno trdil, da ne bo niti poskusil ustanoviti evropske federacije, če bi mogel tak zloben duh proniciati, ker bi se s tem uničilo njegov prvotni ideal, da se pospeši mir ter oprosti svet sovraštva, ki je posledica političnega in ekonomskega spora.

Francoski ministrski ipredsednik je pred svojim odpotovanjem v Haag pojasnil poročevalcu United Press, pojm o Združenih državah Evrope načrt, o katerem je razmišljal vse svoje življenje.

Rekel je, da je bil njegov prvotni cilj mir Evrope in celega sveta.

STAVKA TEKSTILNIH DELAVCEV

Angleški pletilci se nočejo pogajati glede skrčenja plač. — Župani desetih mest skušajo posredovati.

MANCHESTER, Anglija, 5. avgusta. — Vsled štrajka v pletilnicah je prizadetih v Lancashire okraju nad pol milijona delavcev.

Družbe še vedno vztrajajo pri dvanaest in pol odstotnem skrčenju plač, vsled česar se delavci nočejo pogajati.

Njihovi zastopniki so izjavili, da ne more biti o skrčenju plač niti govora.

Župani desetih prizadetih mest v Lancashire okraju so začeli posredovati.

Za danes je bil proglašen splošen praznik.

Proti večeru se je vršilo zborovanje delegatov iz štrajkarskega okrožja. Zborovanje je bilo tajno. KAJKUTA, Indija, 5. avgusta. — V tukajšnjih predlinah je zastavkalo 120.000 delavcev, ker so družbe uvedle šestdeset ur trajajoči delovni teden in niso nekaterim delavcem hotele izplačati bonusa.

WASHINGTON, D. C., 4. avgusta. — Mehika bo nadalje razširila svoje zračne poti na temelju številnih koncesij, katere je dala mehiška vlada George Wytheu, trgovskemu atašeju v Mexico City.

KEMIK UMRL V LABORATORIJU

WASHINGTON, D. C., 4. avgusta. — Kemik Norman Metcalf, uradni kemičnega oddelka urada za standarde, je umrl v svojem laboratoriju, tokom eksperimentov s svetilnim plinom. Ne ve se še, če je bil vzrok smrti samomor ali ne.

USODEPOLNA ODLOČITEV

Vprašanje vojne ali miru je sedaj odvisno od Moskve. — Kitajska in ruska armada si stojita nasproti v Mandžuriji.

MANČULI, Mandžurija, 4. avgusta. — Sedeč v privatni kari, za stranskih tračnicah, pričakuje Tsai Jun-Ceneg harbinski komisar za zunanje zadeve, sporočila iz Moskve, ki bodo pomenjala mir ali vojno za nekako petsto milijonov ljudi.

Vse je odvisno od tega, če bosta v zadnji uri vladi podprli Tsaja in Melnikova, ki sta vodila tukaj pogajanja.

Medtem pa si stojijo Kitajske in ruske čete nasproti v razdalji treh milj.

Danes je lahko videl časnikarski poročevalec Ruse, kako se pripravljajo na drugi strani.

Nikdo ne ostane va zakopih. Vojski se prosto gibajo ter hodijo naokrog. Neki ruski kavalerijski oddelek je maneviral na odprtem. Poročevalec ni videl nikakih aeroplanov, odkar je došel v Mančuli. To je bila najbrž posledica povelj iz Moskve, ki prepovedujejo demonstracije, dočim se vrše diplomatični pomenki.

Nobena armada nima dosti vojakov na fronti, vendar pa se glasi, da je koncentrirana velika množica par kilometrov iztočno od fronte.

Kitajski general je povedal poročevalcu, da bi se umaknil iz Mančulija, če bi bil napaden. Če bi nato Rusi zavzeli Hailar, bi bila vhodna kitajska obrambna črta v gorati pokrajini Kainingar.

V čistem, jasnem zraku je mogoče videti vsako stražo.

ROMUNSKI KONZUL ARETIRAN

BUKAREŠTA, Romunska, 4. avgusta. — Tukajšnji listi so objavili novico o aretaciji romunskega konzula Popovića v Clevelandu, ki je bil pridržan očividno na temelju povelja romunskega zun. ministra.

NEMCI DOBILI VEST O ZEPPELINU PO RADIJU

BERLIN, Nemčija, 4. avgusta. — Stotine in stotine tisoč nemških radijskih navdušencev je večeraj zvečer po radiju dobilo vest, da je "Graf Zeppelin" srečno došel v Lakehurst.

Na nesrečo pa ni bil stik povsem jaseen, a kljub temu so bili vsi veseli radi srečnega prihoda, ker se je glasilo, da se mora zračna ladja boriti proti močnemu viharju.

Predno je Zeppelin došel v Ameriko, se je George Crouse iz Syracuse, N. Y. zahvalil dr. Eckenerju in imenu ameriških potnikov radi mojstrskega načina, kako je povedel svojo zračno križarko skozi številne nevarnosti.

TAJFUN UNIČIL CELE VASI

HANOI, Francoska Indija, 4. avgusta. — Tajfun, ki je divjal v torek po velikem ozemlju krog Namdinga je ubil več kot sto oseb ter poškodval veliko drugih. Več vasi je bilo uničenih. Svetišča, javna poslopja in privatne hiše so bile uničene in komunikacijske črte so bile pretrgane.

MEDNARODNA KONFERENCA

V Haagu so se sestali zastopniki šestih držav. — Tudi Združene države so zastopane po svojem neoficijnem zastopniku.

HAAG, Holandska, 5. avgusta. — Tukaj so se sestali zastopniki šestih vlad, Nemčije, Velike Britanije, Italije, Japonske, Francije in Belgije.

Konferenca bo mednarodnega značaja ter se bo pevala z uveljavljenjem Youngovega reparacijskega načrta.

Zastopane bodo tudi Združene države po svojem neoficijnem opazovalcu.

Konferenca bo trajala šest tednov in je upati, da se bodo delegati v vseh podrobnostih sporazumeli.

Angleški delegaciji načeljuje državni zakladničar Snowden.

IZSTRELEK EKSPLODIRAL V LVOVU

VARŠAVA, Poljska, 4. avgusta. — Sedem farmerjev je bilo ubitih danes vsled eksplozije izstreka, katerega so našli na starem bojnem polju pri vasi Latnice, v bližini Lvova.

Odvili so čepico, da dobre bakrene dele, nakar se je završila eksplozija.

Več drugih je bilo poškodovanih.

SMRT AVIJATIKA VSLED STRELE

SAN BERNARDINO, Cal., 4. avg. — Virgil Cline, avijatik iz San Jose, je bil raztrgan na koščke, ko je udarila strela v plinski tank v višini kakih štirih tisoč čevljev. Nesreča se je pripetila nad Mojave puščavo tekom silne nevihte. Coroner je rekel, da je zadela strela aeroplan, ker je bil slednji moker.

MRS. BRITTEN SE POČUTI DOBRO

ONDON, Anglija, 4. avgusta. — Mrs. Fred Britten, žena načelnika zborničnega komiteja za mornariške zadeve, ki je bila operirana sredi Atlantika radi unetja slepiča, je bila danes izven nevarnosti. Še vedno je na krovu v pristanišču Southampton, kjer bo ostala, dokler se ne bo parnik vrnil v Ameriko, ker hočejo zdravniki, da je popolnoma mirna tekom svojega tukajšnjega bivanja.

POTRES V CHILI

CURICO, Chile, 4. avgusta. — Močan potres so občutili večeraj tukaj. Sunej je močno prestrašil prebivalce, a ni napravil nikake škodo.

EKSPLOZIJA V ROVU

TOKIO, Japonska, 4. avgusta. — Deset premogarjev je bilo usmrčenih danes pri eksploziji plina v Sumitomoto Bantan premogovniku v centralnem delu province Tokaido.

Devet in šestdeset premogarjev je bilo zajetih ter je le malo upanja, da bi jih mogli rešiti.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČ
JI SLOVENSKI DNEVNIK
V AMERIKI.

KITAJEC OBDOLŽEN UMORA

General Čang je bil formalno obdolžen umora mladega Mandžu princa. — Sedaj se mudi v Evropi.

LONDON, Anglija, 4. avgusta. — General Čang Čung Čang, odstavljeni vojni lord Santung province v sverni Kitajski, je bil formalno obdolžen umora mladega Hsien Kaj Suja.

Hsien, član Mandžu rodbine, ki je skozi stoletja vladala Kitajski, je bil najden umorjen v bližini hiše Čanga v Bepu, zdravilišču na otoku Kiušiu.

Kljub stalnim zanikanjem vojne lorda je policija takoj od početka sumila, da je mladega princa umoril mož, ki je do pred kratkim vladal Santungu z brez obzirnim terorizmom. Domneva se, da je princ vzbudil Čangovo jezo, ker je bil preveč prijateljski napram eni njegovih številnih žena.

MATI IN SIN UTONILA

PORT ARTUR, Ona, 4. avgusta. — Mrs. Thomas Chismore in njen sin Ted, star 25 let, oba iz Port Arthurja, sta utonila večeraj popoldne, v Trout Lake, poletnem bivašču, ki se nahaja osemnajst milj od tukaj. S štirimi drugimi stabilili v majhnem čolnu, ki se je preobrnil na jezeru. Ostale so rešili.

POINCARE SE NAGLO ZDRAVI

PARIZ, Francija, 4. avgusta. — Danes se je tako izboljšalo zdravstveno stanje prejšnjega ministrskega predsednika Poincareja, da so zdravniki objavili, da mu bodo najbrž dovolili sprejeti obiskovalce in da ne bodo objavili nikakih nadaljnjih buletinov, razven po drugi operaciji.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

BRUSELJ, Belgija, 4. avgusta. — Habsburški princ Otto, sin pokojnega avstrijskega cesarja Karola, ki je živel v izgnanstvu na Španskem s svojo materjo, prejšnjo cesarico Cito, se je vpisal na Louvain vseučilišče ter bo najbrž pričel študirati tamkaj v jeseni.

Kot pretendent na madžarski prestol je Ottona že dalj časa njegova mati pripravljala na vladarski poklic v deželi, katero upravlja sedaj admiral Horthy.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din.	500 \$ 9.30	Lir	100 \$ 5.75
"	1,000 \$ 18.40	"	200 \$ 11.30
"	2,500 \$ 45.75	"	300 \$ 16.80
"	5,000 \$ 90.50	"	500 \$ 27.40
"	10,000 \$ 180.00	"	1000 \$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo isplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim evensom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka isplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za isplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za isplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodim v dinarju tirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nam sporazumete glede način, nakazila.

ZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEN DO TREN TEDNIS

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

402 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0596

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3375

ROMUNSKA JE NEXT

V Bukarešti se je nekaj pripetilo, kar bi se pred leti napravilo velik vtis na javnost, dočim je dandanes dogodek brez pomena.

Vsa opozicija je pod vodstvom Bratiana zapustila parlament.

Podobno se je dogajalo zadnja leta tudi po drugih državah.

Tako je naprimer združena meščansko-socialistična opozicija v boju proti Mussoliniju zapustila rimski parlament.

Lani so Hrvatje po umoru Radića zapustili beograjsko skupščino.

V obeh slučajih se je večina, ki je ostala v parlamentu, poslužila te prilike, zadala smrtni udarec parlamentarnemu ter prešla od navidezne demokracije k javni diktaturi.

Nekaj podobnega se bo zgodilo na Romunskem.

Med voditelji vladujoče nacionalne stranke je opaziti velika fašistična nagnenja, faktična voditelja fašizma sta p. Vintila Bratianu in general Avarescu.

Uradništvo in armadni aparat, posebno kar se tiče oficirskega zbora, pa nista pod vplivom vlade, pač pa pod vodstvom bojarskega kluba, kateremu načeluje Vintila Bratianu.

V tem slučaju se je zgodilo nekaj posebnega: stranka, ki ima na razpolago močnejše sredstvo, je zapustila vlado.

Po številu je skupina, ki je zapustila parlament, majhna ter pri ljudeh osovražena, dejstvo je pa tudi, da je vladujoča, to je kmetijska stranka, izgubila precej popularnosti.

Vlada je pred meseci objavila, da bo proizvedla upravno reformo, odpravila sedaj vladujoči centralizem ter dala nekako avtonomijo Besarabiji, Bukovini in Transilvaniji.

Bratianu je izjavil, da se bo takim reformam z vsemi silami protivil.

S pomočjo regentskega sveta, ki je slepo orodje v Bratianovih rokah, je bil na ministrskega predsednika Mania izveden močan pritisk.

Maniu ima še nekaj kredita pri buržuaziji v starih provinciah, toda tudi kredit je začel izgubljati.

Vladi je začelo iti za obstoj.

Pogajanja med regentskim svetom in vlado so se vršila v času ponesrečenega vojaškega puča.

Maniu je opustil nameravane reforme, dočim je regentski svet formalno odnehal.

Vlada bo izgubila pri narodu kredit, ker nameravanih reform ne bo izvedla.

Bratianu si bo ojačil svoje stališče.

Bratianu je prenesel boj na izvenparlamentarna tla. Obe stranki skušata trditi svoj vpliv pri armadi.

S komur bo armada, tisti bo zmagal.

Vse kaže, da se bodo v kratkem času završili na Romunskem pomembni dogodki.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Novice iz Slovenije.

Nesreča na potu.

22. julija zjutraj je šel Ambrož s Šmarjetne gore na delo v Kranj. Ko je prišel v smrekov gozd, kjer sekajo drevesa delavci g. Dolenca, lesnega industrijalca iz Škofje Loke, je zaslišal nad seboj šumenje padajočega debila. Čeprav je hitro odskočil, ga je debilo še zadelo na nogo in mu odbilo čevlji s peto vred. Ranjenega Ambroža so prenesli delavci k čuvajnici, nato v mesto. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Joža Bežak.

Fanci Kajfež umrla.

Velik spreved kakršnega že dolgo ni videlo Kočevje, se je vil od kočevske pošte na mestno pokopališče. Sredi spreveda so nosili akademiki visoko na ramah svojo nekdanjo sošolko in kolegico — Franci Kajfež.

Paiči Kajfež, je hčerka ugledne rodbine lesnega trgovca Miška Kajfeža, študirala je v Kočevju realno gimnazijo in jo tudi dokončala v l. 1927, ko so iz nje stopili v življenje prvi slovenski abiturienti. Po maturi je v jeseni istega leta šla v Zagreb in se vpisala na pravni fakulteti, vendar ji ušoda ni pustila, da bi dokončala svoje študije. Bolezen ji je prekržila njeno idealno začrtano življenjsko pot.

Požar v Čeah.

23. julija okoli 13.30 je nepričakovano izbruhnil pri posestniku Mihaelu Klanšku v razsežnem gorskem naselju Čeah severno Hrastnika — požar, ki bi lahko povzročil večjo katastrofo, da niso bili sosedje in gasilci takoj požrtvovalno na mestu. Kakor trdi posestnik sam, je ogenj nastal v kozolcu.

Kako je nastal, ni znano, ker takrat ni bilo v kozolcu žive duše. Sam posestnik je takrat zaradi boleznih počival v sobi, družina je bila zaposlena na njivah, a domači otroci so se kopali v bližnjem potoku. Bila je že velika nevarnost, da bi bil tudi vpepeljen od kozolet štiri metre oddaljeni in s slamo kriti hlev, a pretela je že tudi nevarnost 6 m oddaljeni hiši, ki je krita z eternitom.

Sosedje so pravočasno opazili požar ter alamarili vsi v as in bližnjo okolico. Kritično situacijo so rešili gasilci od Sv. Katarine, kjer je bil nedavno ustanovljen odsek trboveljskega gasilnega društva.

Pred kratkim so pri Sv. Katarini blagoslovili šele novo brigadno, ki je po dveh dneh že prestala ognjen krst. Še z zelenjem okrašen brigadna je začela bruhati snop vode na hlev, katerega streha se je že vnela, kakor tudi na hišo, kjer so popokale šipe in eternit na strehi. Na ta način so požar najprej omejili in nato so začeli dušiti ogenj v kozolcu, ki je drugače postal žrtev požara. Kmalu za gasilci od Sv. Katarine so prispeli na kraj požara gasilci iz Hrastnika, za njimi trboveljska rudniška motorna brigada in nato gasilci iz Dola, katerim pa že ni bilo treba stopiti v akcijo, kajti požar je bil po peldrugournem napornem gašenju popolnoma udušen.

V kozolcu se je nahajal ves letošnji pridelek sena in dva štanta požetega žita. Škodo cenijo na 50.000 Din, ki je krita s prav malenkostno zavarovalnico.

Smrtna žrtev.

20. julija je odšla iz Ljubljane večja skupina turistov, med drugimi uradnica čekovnega urada Danilo Kante in Drago Košak, železniški uradnik Janko Česen, krojaški mojster Janko Kvas in knjigovodja Vinko Habe. Prva dva sta se odpeljala z vlakom ob 15. Kvas in Habe pa zvečer. Domenili so se za sestanek v Vratih, kamor sta prišla Kvas in Habe okrog polnoči. Rano zjutraj so krenili proti severni steni, kjer sta se jim pridružila še graver Viktor Vreš in Vlado Ferant, sin vrtnarja iz Ljubljane. Petrica se je razdelila v dve skupini. V prvi so bili Česen, Košak in Kante, v drugi pa Habe in Kvas. Po strmi steni navzgor so plezali vsaka skupina ločeno zase, dasi niso bili preveč oddaljeni. Med plezanjem je Habetova skupina vodila in ko je približno ob pol 3. Kantetova skupina dosegla ozek in nevaren kamnin, so bili višje na levo že Habe, Kvas, Ferant in Vreš. Česen je začel nad seboj grmenje in ko se je p. tovariši ozrl kvišku, je opazil, da pada Habe in Vreš v prepad. Nesrečo so opazili tudi tu-

risti, ki so plezali po severni steni v slovenski in nemški smeri. Z vrha stene sta prihitela na pomoč zagrebški turist dr. Mayer in Križaj iz Ljubljane. Ta je najprej hotel na mladega Feranta, ki je bil v družbi s ponesrečenim Vrešem. Vreš je obvisel pri padcu na ozki polici kakih 30 m pod Kantetovo skupino. Potegnili so ga na varnejši kraj, Habetu pa ni mogel nihče pomagati, ker je nastala tema ter je ves čas padalo kamenje v prepad.

O nesreči so bile naglo obveščene različne ekspedicije in je ena krenila z Mojstrane z vodnikom Gregorjem Lahom.

V akcijo sta stopila po drugi poti znana turista Brand in Hudnik. Habe je padel 200 m globoko. Ta žrtev planin je bil vnet planinec ter med mnogostevilnimi znanci in prijatelji na najboljšem glasu.

Izzivanje nemških študentov.

Po Mariboru je zadnje čase zopet buti, da so počinice in da so se vrnili iz inozemskih univerz naši buršaki kajti pokazati nočejo na vse močnejše načine, v kakšnih družbah so preživeli mesece svojega študiranja. V svojih preglasnih debatah se posebno radi poslužujejo izrazi "Windische" itd. Svoje nemškonačionalno mišljenje pa hočejo manifestirati tudi javno in so na pr. 19. julija zvečer kar z mandolinami v rokah in z glasnim nemškim prepevanjem hodili po ulicah.

Rešena iz objema smrti.

21. julija bi Drava kmalu pogoltila v prijaznem kopališču v Bistrici 2 človeški žrtvi. Kopališče je bilo zaradi velike vročine sijajno obiskano in je vladalo med kopalci ves čas najboljšo razpoloženje. Nenadoma pa so se zaslišali klici na pomoč. Ker včasih tudi dobri plavalci za šalo kličejo na pomoč, se spčetka nihče ni hotel odzvati klicem. Ko pa se je končno izkazalo, da je eden izmed kopalcev v resnici v silno nevarnem položaju in da so ga že zagrnil valovi, so mu takoj priskočili na pomoč in ga potegnili že nezvestnega kakor tudi enega njegovega reševalca, ki je bil že v nezvesti, na suho.

S pravičnimi vajami so končno v nekaj minutah spravili ponesrečenca zopet k zavesti.

Rudar Premelč osumljen umora v Zagorju.

Na poti iz Zagorja proti Trbovljam je bil umorjen nekdanji trboveljski trgovec, zadnje čase pa trgovski potnik Janko Gabron. Našli so ga zaklanega davi pri kapelici, oddaljeni kakih 300 metrov od Zagorja. Orožniki so takoj uvedli poizvedbe. Žena je izpovedala, da se je 21. julija nahajala z možem v gostilni v Zagorju in da sta se zvečer na povratku proti Trbovljam spila, nakar da je ona nadaljevala pot proti domu, on pa se je vrnil v Zagorje.

Orožništvo je ugotovilo, da se je Gabron 21. jul. popoldne nahajal z ženo in rudarjem Miho Premelčem v Muellerjevi gostilni, kjer so skupno pili, tudi odšli po 23. uri v navidezno prav dobrem razpoloženju. Ni pa bila nikakoli tajnost, da je med Gabronom in Premelčem vtasi vladalo ljubosumje. Premelč je namreč že kakih 6 let stanoval pri Gabronu in je večkrat prišlo do prerekanja. Sum orožništva je zato takoj letel na Premelča.

Pri hišni preiskavi je narednik Kurnik iz Zagorja opazil na palcu Premelčeve desnice za nohtom sledove strjene krvi in tudi na obleki sumljive madeže.

To je zadostovalo, da je bila Premelcu in Gabronovi ženi takoj napovedana aretacija. Odgnali so jo v Zagorje, kjer se na stanici vršijo zasliševanja. Popoldne je iz Litije prispel v Zagorje preiskovalni sodnik Novak.

Strahovit uboj družinske matere.

18. julija se je vršil v Zabukovju pri Sevnici sejem, ki je bil prav dobro obiskan. Primeril pa se je tragičen dogodek, ki je pretresel in razburil vso okolico. Anton Perc, posestnik iz Podvrha, je v preprihu zabodel posestnico Ano Jazbecovo iz Završja ki je v trenutku izdihnila. Dogodek, ki je tem tragičnejši, ker je umorjenka imela devetih otrok, imed katerim je osem še neporočjenih, se je odigral takole: Perc in Jazbecova sta bila svoje-

časno sosedja. Živela sta v vednem preprihu Perc je znan kot zelo pabilen človek, med tem ko je bila Jazbecova zelo vročega temperamenta in baje hudih besed. Preziri so deloma ponehali, ko se je Perc preselil v bližnjo vas Trnovec, a redno ob vsakem sejmu, kakor hitro so se bivši sosedje le sešli, je že bil prepri tu. 18. julija sta se Perc in Jazbecova ob 19. srečala v gostilni Samec, kjer se je kmalu vnel prepri, ki je zavzel vedno hujši obseg, ker so se tudi ostali gostje branili pred izzivanjem nasilnega Parca. Že se je zdelo, da se bo vse izteklo brez hujših posledic, ker so se pametnejši gostje umaknili, a med tem je Perc zaklical pri levi mizi sedečim fantom: "Danes se bo nekaj zgodilo!" Očividno je pripravil že v naprej načrt za napad na osvojevanje Jazbecovo, ki je sedela pri nasprotni mizi s svojim možem in sinom, ki je ravno tako prišel od doma po svoje starše, med tem ko je bila poleg Perca istakotaka njegova žena in desetletni sin.

Posestnik Jazbec je ravno odšel iz gostilniške sobe in se pred hišo pogovarjal s posestnikom Brilejem iz Konjske glave, in kmalu za njim je odšel tudi Perc z ženo, zatrjujoč glasno, da gre domov. Umorjena Jazbecova pa je odhitela s sinom takoj za Percem, dasi ji je gostilničarka branila.

Pred hišo se je ponovno vnel prepri in sin Jazbecove je prihitel s precejšnjim kolom, hotel braniti svojo mater. Na pomoč ženi je priskočil tudi njen mož in omenjeni Brilej, med tem ko sta prihitela Percu na pomoč neki Zveglje in Jazbec, oba iz Podvrha. Perc se je s početkoma umikal, seveda samo navidezno, ker tedaj je že imel v desnici pripravljen dolg nož. Nastal je kratek pretep in Perc je sunil z nožem. Jazbecova je le še zavpijla: "Jezus, Perc me je zaklal!" in se zgrudila na tla. Na obupni klic so prihiteli gostje iz gostilne na pomoč, a Perc je iztrgal umorjenkinemu sinu kol iz rok in odhitel proti Gračnerjevi gostilni s klici: "Kje so žandarji? Ubijte me hočem!"

Jazbecova je bila v trenutku mrtva, ker ji je bil zadan strahovit sunek v prsi.

Na kraj tragičnega dogodka je takoj prihitela orožniška patrulja s Planine s komandirjem stanice Jurštom in se podala za storilec, katerega je našla še doma. Odpeljan je bil nazaj na sodni kraj, kjer se je izvršilo zaslišanje.

Perc je dejanje odločno tajil, a zaman, ker so bili dokazi jasni in so se izjave priče povsem ujemale. Kot "corpus delicti" je orožniška patrulja našla okrvavljeno bluzo ubijalčeve žene, ki je bila tik moža, okrvavljen ceкар in oni kol.

Perc je bil nato aretiran, ukle-njen in odveden, noseč s seboj omenjene predmete, v zapore okrsodišče v Sevnici.

Naslednji dan je bila izvršena obdukcija po komisiji, ki so jo tvorili okrajni sodnik Orožen, okrožni zdravnik dr. Turk in zdravnik dr. Mušič iz Sevnice. Ugotovili so naslednje:

Prerezan je zunanji prsni koš s silno močnim sunkom, tako da je bila preklana cela prsna koš v spodnjem delu. Zaradi jakega sun-

MEDNARODNA KAVARNA

Sredi Dunava je pred Bratislavo nasidran star parnik. Nekoč je vozil potnike in blago na Dunaj, a zdaj ga je izpremenil podjeten Anglež, nekdanji častnik, v plavalno kavarno. Postreže gostom z vsemi ledenimi in ognjenimi pijačami ter igrajo seveda na krovu pristni slovaški cigani. Kratkotrajno, naj tej kavarni ne bi bilo nič posebnega. A zdaj je nastalo vprašanje, za voljo katerega si belijo glave najboljše poznavalci mednarodnega prava. Lastnik kavarne je namreč vrnil bratislavskemu magistratu kavčno polo z vjudno pripombo, da ne bo plačal niti reparja prevratanega. Dunav je po mirovni pogodbi mednarodna reka. On, Anglež, se zasidra lahko, kjer hoče, tudi ob Budimpešti ali pri Beogradu, in nobeno mesto mu ne bo nagajalo pri njegovem poslu. Krov parnika je vendar britanski teritorij, kjer ne bodo ukazovale obalne oblasti! Bratislavski mestne očetje so prevdarili in odgovorili: "Že prav, naj bo! A če je vaša kavarne — britanski teritorij, bo moral plačati vsak vaš gost prispevke za inozemski potni list in vizum na Angleško, predno mu dovolimo, da se vkrci k vam. Tudi vi ne boste smeli na kopno, če vam ne podeli češkoslovaška vlada vizuma." Zdaj je romala zadeva pred sodnike. Ti so zahtevali strokovno mnenje pravih profesorjev mednarodnega prava. Anglež grozi, da se bo v slučaju neugodnega odloka pritožil naravnost na Društvo narodov. Čemu bi bil potem Dunav internacionalen — pravi, — če bi me lahko povsod obdavi kakor slehernega domačega oštirja: Dunajčana, Madžara, Čehoslovaka itd. po vodi navzdol?

POSLEDICE HUDE ZIME

Iz Norveške prihajajo alarmantnevesti o ogromnih ledenih gorah, ki so se pojavile ob norveški obali.

Med Tnafjordom in Vardoe so našli 20 ledenih gor, ki se počasi pomikajo po morju. Kaj takega zgodovina še ne pomni. 60 do 70m dolge in 30 do 40 m široke ledene gore se pomikajo proti jugu, večinom v smeri morskih tokov. Tako so v nevarnosti parniki v vodah, kjer ledenih gor še nikoli ni bilo.

Ledene gore v severnem delu Atlantskega oceana so najbrž posledica letošnje hude zime. Prof. dr. Baschin pravi o tem redkem prirodnem pojavu: "Niti najstarejša zgodovina ne pozna primerov, da bi se ob evropski obali pojavile ledene gore. Predtem delstvom stojimo brez moči." Vse, kar je v zvezi s tem čudnim prirodnim pojavom, bo pojasnila znanstvena komisija, ki jo je organizirala Norveška.

ka je dosegel rezilo desni predvor ter steno med desnim predvorom in desnim prehodom. Srce je bilo ranjeno v širini 2 cm. Vsaka zdravniška pomoč bi bila brezuspešna.

Pretresljiv je bil prizor, ko je zvečer po umoru prihitela k mrtvi mamici številna družina. Ni bilo očesa, ki se ne bi bilo orosilo ob pogledu na sirote.

Peter Zgaga

Nekateri se pritožujejo nad draginjo, pa ni take draginje kot bi človek domneval.

Veliki ameriški armadni in mornariški vodilni baloni so napolnjeni s plinom helijem.

Se lani je veljal grah helija dvanajset dolarjev, dočim ga je mogoče letos dobiti že za dvanajst dolarjev.

Tako poročilo mora potolažiti slehernega, ki si upa tarnati o hudih časih in veliki draginji.

*

Sednik je rekel drznemu avtomobilistu:

— To je torej že peta oseba, ki ste jo povozili tekom enega leta.
— Ne, gospod sodnik, četita.
— Kako to?
— Eno sem povozil dvakrat.

*

Italijanski ministrski predsednik je začel čistiti stranko.

Kaj mu pomaga vse čiščenje, če je pa Belloni že očistil trideset milijonov dolarjev.

*

V Ameriki je dovozi avtomobilov, da bi se z njimi lahko vozilo vse ameriško prebivalstvo.

In človek se zdi, da se takole v nedeljo popoldne res vozi.

*

Neki strokovnjak pravi, da bo v prihodnji vojni najbolj prizadeto civilno prebivalstvo.

To naj si civilno prebivalstvo zapomni, kajti edino civilno prebivalstvo lahko pravočasno vojno prepreči.

*

Ponižen moštček je šel s svojim sinčkom na izprehod.

Na travniku se je par otrok igralo s papirnatim zmajem.

Sinček, ki ni nikdar videl zmaya, je vprašal očeta:

— Oče, kaj je to?

— To je zmaj, to je otroška igra-

ca.

In moštček je še malo pomislil ter začel razlagati naprej:

— So pa še drugi zmayi ga svetu, katerih ni mogoče na vrhovo privesti in jih spustiti v zrak. To so hude babe.

*

"Graf Zeppelin" je vozil skopo štiri dni iz Nemčije v Ameriko. Najnovejši nemški parnik "Bremen" pa nekoliko manj kot pet dni.

Neoziraje sse na malenkostno razliko v časovni razdalji, bi jaz izbral "Bremen", če bi me kdo povabil na izlet preko oceana.

*

Naš bivši tajnik ne veruje, da bo izbruhnila voja med Kitajsko in Rusijo.

Tudi v svetovno vojno je le malokdo veroval.

*

V Jugoslaviji ni bilo do včeraj nič novega.

Le trgovinski minister je prejšnji teden odstopil.

Menda bo kralj tako pameten, da ne bo imenoval generala na njegovo mesto.

*

— Hvala lepa — vi pijete na čopci! — je rekel letovišar vaške-mu brivcu.

— To je samo za tujce. Domačim nam plijem naravnost na brado.

*

Tri mesece ste bili v kopališču? — Da, ostanek so mi zaradi lepega obnašanja odpustili.

*

— Seznanili se boste s plavalas-ko, ki se hoče z vami zaročiti, — je rekla vedeževalka. — Toda nastopila bo črna dama, ki bo to preprečila!

— To si lahko mislim, — to bo moja žena!

*

Edison je izbral svojega naslednika — šestnajstletnega fanta iz države Washington.

Za to nasledstvo je kandidiralo devetindeset fantov. Vsaka država je najbolj brihtnega poslala. Pri skušnji je pa mladenič iz Washingtona vse porazil.

Odgovoril je na vsa stavljenja vprašanja iz kemije, fizike, naravoslovja, računstva itd.

Ko je bil Edison star šestnajst let, bi ga spravila ta vprašanja v zadrego in bi kvečjem na vsako desetno odgovoril.

Navzlic temu je pa pozneje odgovoril na vprašanje, s katerim se je bavil ves učenjaški in neučenjaški svet: — Kako se mogoče napraviti električno žarnico?

Z MARLJIVIM ŠTEDENJEM
DOSEŽETE UDOBNO BODOČNOST
ZA SEBE IN SVOJE

Vaši prihranki, naloženi pri nas, Vam do-
našajo

4½%

obresti na leto.

Vloge obrestujemo mesečno.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRJE BEDAKI

Nekoč sta živela kmet in njegova žena, ki sta imela hčerko, kateri je dvoril neki gospod. Vsak večer je prihajal k njej na obisk, ostajal pri večerji in hčerko so pošiljali v klet po pivo. Tako je šla tudi nekega večera v klet po pivo. Ka ga je natakala, je slučajno pogledala pod strop in zagledala sekuro, ki je tičala v enem izmed tramov. Pa si je mislila, da je silno nevarno imeti tamkaj sekuro, zato je rekla samo pri sebi: "Vzemimo, da bi bila on in jaz poročena in bi imela sina, pa bi ta dorastel v moža in bi prišel v klet po pivo, takisto kakor sedajle. Jaz, pa bi mu padla sekira na glavo in ga ubila, kako strašno bi bilo to!" In je sedla, postavila svečo in vrne na tla, in se začela jokati.

Ljudem v hiši se je kajpak zdelo čudno, da tako dolgo nataka pivo, in mati je odšla v klet, da bi videla, kaj je z njo, jo je našla objokano na stolu, a pivo je teklo po tleh. "Ali kaj se je zgodilo?" je vprašala mati. "Oh, mamica!" je odgovorila deklica, "recimo, da bi bila poročena in bi imela sina, pa bi mu padla tista sekira na glavo, in ga ubila, kako strašno bi bilo to!"

"Draga moja, kako strašno bi bilo to!" je odvrnila mati, sedla poleg hčerke in pričela znjo vred jokati.

Nekaj časa nato se je očetu čudno zdelo, zakaj se onidva ne vrne, in je odšel v klet, da bi sam pogledal, kaj je z njima, pa sta sedli tamkaj objokani, pivo je teklo čez in čez po tleh.

"Kaj bi utegnilo biti?" je dejal. "Glej," je rekla mati, "tisto grozno sekuro tamkajle. Ne pomisli, da bi bila naša hčerka in njen dragi poročena in bi imela sina, pa bi ta dorastel in prišel v klet po pivo, pa bi mu padla sekira na glavo in ga ubila, kako strašno bi bilo to!"

"Drago, draga moja, strašno bi bilo to!" je dejal oče, sedel poleg nju in se pričel jokati.

Gospodu je že presedalo biti samemu v kuhinji in je odšel nazadnje tudi sam v klet pogledat, kaj počenjata tamkaj, pa so sedeli vsi trije jokaje drug poleg drugega, a pivo je teklo čez in čez po tleh. Stekel je in začepil pivo. Nato je dejal:

"Ka počenjate tukaj vsi trije, se-

dite in jokate in pustite, da teče pivo čez in čez po tleh?"

"Oh!" je izpregovoril oče, "poglej tisto grozno sekuro! Recimo, da bi ti poročil našo hčerko in bi imela sina, pa bi ta dorastel in prišel v klet točit pivo, pa bi mu padla sekira na glavo, in ga ubila!"

In pri tej priči so pričeli vsi še huje jokati nego poprej.

Ali gospod se je zagrohotal, se iztegnil in izdri sekuro, rekoč:

"Prepotoval sem dosti milj ali nikoli nisem naletel na tri večje bedake, nego ste vi; sedaj pa odri- nemo na novo pot in ako bom mogel najti tri večje bedake od vas, se vrnem in poročim vašo hčerko."

Poslovil se je in odpotoval. Ostavil jih je, in vsi so se jokali, ker je bila deklica izgubila svojega drugega.

Tako je oče po svetu in prepotoval dolgo pot. Nazadnje je dospel do kolibe stare ženske, kjer je rasto- la na hišni strehi nekaj trave. In starka je poizkušala pognati svojo kravo po lestvi do trave, a ubogo živčine se je plašilo te poti. Tedaj je vprašal gospod starko, kaj dela.

"Kaj," je odvrnila, "poglejte tam tisto krasno travo. Prizadevam si, da bi spravila kravo na streho, da bi jo popasla!"

"Oh, ti uboga, stara neumnica!" je vzkliknil gospod, — "travo moraš pokositi in jo zmetati s strehe kravi!"

No, ta ženska je bila veliko budalo.

In gospod je hodil in hodil in je prispel pod noč do gostilne. Krcma je bila polna ljudi in moral je spati v sobi z drugim potnikom. Ko sta zjutraj vstala, je bil gospod presenečen, ugriz svojega tovariša, ki je obesil svoje kratke hlače na rožaje omarice in tekal po sobi, prizadevaje si, da bi skočil v hlače. Poizkušal je na levo in desno, a ni mogel tega napraviti. In gospod se je čudil, čemu počenja to. Nazadnje je prenehal in si z žepno rutico obrisal obraz.

"Priatelj," je dejal, "hlače so najbolj nerodna stvar, kar si jih je kdo izmislil. Vsako jutro poramim celo uro, da skočim vanje in se tako zelo razgrejem! Kako opravite vi s svojimi?"

Tedaj se je gospod zagrohotal in mu pokazal, kaj je treba obleči hlače.

In tovariš mu je bil nad vse hvaležen, rekoč, da se česa takega ne bi nikoli domislil.

To je bil po tem takem drugi velik bedak.

Nato je gospod odpotoval dalje. Prišel je do neke vasi. Zunaj vasi je bil ribnik in krog in krog ribni- ka gruča ljudi. In ljudje so imeli grablje, metle in vile ter dregali z njim po ribniku.

Gospod jih je vprašal, kaj da počenja jo.

"Kaj," so kričali, "vzroka do- volj! Mesec je pljusnil v ribnik in na noben način ga ne moremo spravi- ti ven!"

Tedaj se je gospod zagrohotal in

jim velel, naj se ozro proti nebu, veš, da je v vodi zgolj odsev. Ali ljudje ga niso hoteli poslušati in so ga psovali in sramotili, da jo je odkuril čim brže je mogel.

Tu je bila torej kopica bedakov, neumnih od vseh drugih, in-gospod je znova odpotoval domov in se oženil s kmetovo hčerko.

PES, ABONENT NA VOZNJE

Mično zgodbo o nekem psu pripovedujejo iz Luksemburga. Gospodar mu je ravnatelj neke tamonjske pivovarne, a pes se je silno spoprijateljil z vrtnarjem, ki dela na vrtu njegovega gospodarja. Tudi vrtnar ga ima rad in skrbi zanj. Ker stanuje zunaj mesta, ga vzame večkrat s seboj domov, pa se peljeta s tramvajem. V Luksemburgu psovni prepovedan vstop v cestno železnico — seveda v spremstvu kakšnega človeka in v sprednji del voza. V nedeljo je vrtnar prost in zgodilo se je, da se je odpeljal sam, brez psa. Kuže se nekaj časa dolgočas, potem pa se odloči. Gre sam do postajališča, vstopi v sprednji del tramvajev, leže v svoj kot in se odpelje — na vrtnarjev dom. Drugega dne pa lepo z vrtnarjem domov. Naslednjo soboto se je ta spet sam odpeljal — in spet se je pri- vozil pes v nedeljo k njemu. To se je parkrat ponovilo, ne da bi ga po- dili s tramvajev, saj so ga dobro po- znali. Ker pa ni imel voznega listka, je kontrolor opozoril nekoč tramvajsko družbo na ta slučaj.

Ta je poslala pivovarniškem in ravnatelju račun za voznje njegovega psa in mož ga je takoj po- ravnal. Obenem je psa prijavil rednega abonenta na voznje, ker je ponosen, da ima tako brihtno žival.

Ob prvratu je večino veleposredstva razprodala in si nakupila sedem hiš v Beogradu, kjer se je stalno naselila. Bila je silno skupnina. V bankah je imela naložene kake 4 milijone dinarjev, a vse vloške pod različnimi imeni.

Od 4186 oraloj zemlje, ki si jih je še pridržala v Banatu, je kakih 80 oraloj razdelila med svoje nekdanje uslužbence, s katerimi ni sklenila nikakih pogodb, marveč jih je samo opozorila, da ji morajo zemljo plačati, kadar bo zahtevala. Tako se je tudi 14. julija zgledala v banaški Boki pri Stevanu Gjukiću, kateremu je pred tremi leti izročila 50 oraloj zemlje, nekoliko konj in traktor. Ker pa Gjukić ni plačeval niti davkov, niti ni nedavno maral plačati zahtevane vsote, je Molnarka prišla k njemu in zahtevala takojšnje plačilo, sicer da ga požene iz hiše. Gjukićevi so prosili usmiljenja, toda Molnarka je ostala trdga srca. Jezna se je odpravila iz hiše — in nato za njo ni bilo več sledu. Sum umora je zato v prvi vrsti padel na Gjukićeve. Toda preiskovalni organi so ugotovi- li še neko drugo važno okolnost, ki je okrenila preiskavo v novo smer.

Posednik Joca Jagodić iz Kana- ka, dober znanec Molnarjeve, pri katerem se je ona tudi zglasila, je izpovedal, da mu je Molnarka 15. junija, ko se je mudil v Beogradu, pokazala neko pismo, katero ji je pisal neki S. M., ki je svojčas sta-

noval v Boki in se zdaj nahaja v Beogradu. V pismu grozi S. M. mi- lijonarke, da jo bo ubil, ako ga bo še nadalje mučila in zahtevala po- vrnila dolga v znesku 568 tisoč di- narjev. Molnarka je takrat pismo izročila Jagodiću z besedami: "Ako me kdo ubije, boš vsaj to vedel, kdo je morilec..."

Beogradska policija je pisca za- čela intenzivno zasledovati, vendar ga doslej še ni iztaknila. Tako je tragična smrt milijonarke za en- krat še vedno zavita v kopreno mi- sterioznosti.

O življenju pokojnice se pripove- dujejo razne zanimivosti. Bila je izredno naobrazena dama in tudi se na stara leta vesele narave. Svoje stanovanje v Beogradu je okra- sila z mnogimi umetninami in dra- gocenostmi, med katerimi je naj- interesantnejši krasen šal, ki ga je svojčas Marija Terezija poklonila Mariji Antonietti in ga je Molnar- ka pred vojno v Parizu kupila za 10.000 frankov.

Molnarka je prefektno obviada- la celo vrsto jezikov. Mnogo je po- tovala. Nekoč je kot mlada vdova s kolesov absolvirala turo iz Ba- nata preko Nizze v Pariz in nazaj, kar iznaša nad 3000 km. Za njeno skopost je značilno, da je nekoč, ko se je odpravila v Nizzo na prezimo- vanje, odnesla s seboj pet velikih okroglih skafelj za klobuke, a na- mesto klobukov je v njih imela ko- kije s piščanci, ki jih je na rivijeri vzejočila in tako vsi zimsko sezono imela ceneno jelo.

Razen preiskave zanima beograjsko javnost, komu bo pripadla o- gromna dedščina, ki se ceni na 20 milijonov dinarjev. Dedščina bo naj- brž pripadla otrokom pokojnične edine sestre gospe Karlošev. Ta ima štiri hčerke in sina Geko Kar- doša, ki je bil svoj čas v Budimpe- štini znan igralec, zdaj pa je uprav- nik gledališča v Drebrecnu. Bor- ba za dedščino pa bo tem težja, ker se ne ve, kje vse je pokojna Mol- narka imela denar naložen in kdo vse so njemu dolžniki, katerim je posojala denar z odušnimi ob- restmi.

Morilec ji je namreč pobral hra- nišne knjižice in z njimi vred tudi seznam dolžnikov, katerega je ved- no nosila pri sebi.

Umetniško ustvarjanje in vročina. Na vprašanje nekega francoskega literarnega lista o tem predmetu je odgovorila večina literatov, da poletna vročina zelo pospešuje u- metniško ustvarjanje. Sploh imajo vremenske prilike velik vpliv na ustvarjanje. Pisateljica Rachilde trdi celo, da lahko napove vreme za celih 24 ur naprej in to v zvezi z razpoloženjem, ki jo obhaja med pisanjem.

Kuščarice v modi. Ker so kože kač in kuščaric se- daj velika moda, si je naročil neka pariška tvrdka iz Jave 8000 maj- hnih kuščarjev. Z njihoviimi koža- mi bo tapaciral novo luksuzni av- to. Naročilo jo je stalo 10.000 fr.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Zagoneten umor milijonarke.

Beograd ima z Banatom vred ne- navadno senzacijo. Neki pastirček je 21. julija popoldne v banaški občini Stari Lec našel truplo umor- jene ženske, katero so spoznali za beogradske milijonarko Irmo Mol- narjevo. O najdbi trupla, ki je v koruznem polju ležalo že kakih pet dni in je razpadalo, so bili takoj obveščeni orožniki in državno prav- dništvo v Velikem Bečkereku.

Komisija je ugotovila, da je bi- la milijonarka zadavljena z vrvi- jo, zadržnjeno okrog vratu. Koru- za okrog trupla ni bila pogazena in sploh ni bilo opaziti sledov ka- ke borbe, kakor tudi ne kakih po- sebnih oškodb na telesu. Domneva se pa torej, da je Molnarka bila u- morjena na kakem drugem kraju in da je morilec na konju privle- kel truplo semkaj, ker so se opazili sledovi konjskih kopit. Na obleki milijonarke je bilo šest žepov po- polnoma praznih, v sedmem pa se našli en tisočak, nekaj drobca in nekatere malenkosti.

Zagonetka tragične smrti Irme Molnarjeve je vzbudila preseneče- nje v vsej okolici, nič manj pa tu- di v Beogradu, kjer je bila milio- narka splošno znana.

Po rodu je Slovenka. Njen o- c Konstantin Presel je v Bahovih časih prišel v Banat, kjer je bil po- stavljen za načelnika modoškega sreza. Irma, njegova starijša hči se je poročila z Aleksandrom Molnar- jem, veleposrednikom v banaški Bo- ki, njena sestra pa z madžarskim posestnikom Kardošem. Aleksan- der Molnar je kmalu umrl ter je ve- leposredstvo, obsegajoče nad 2000 oraloj, prešlo seveda na ženo Ir- mo, ki je imela edino hčerko Elzo, poročeno s polkovnikom Kalmanom Kesvegvalijom. Tudi hčerka je kmalu umrla, ne da bi zapustila o- troke, in tako je milijonarka Mol- narjeva ostala sama na svetu z vsem svojim velikim premoženjem.

Ob prvratu je večino veleposredstva razprodala in si nakupila sedem hiš v Beogradu, kjer se je stalno naselila. Bila je silno skupnina. V bankah je imela naložene kake 4 milijone dinarjev, a vse vloške pod različnimi imeni.

Od 4186 oraloj zemlje, ki si jih je še pridržala v Banatu, je kakih 80 oraloj razdelila med svoje nekdanje uslužbence, s katerimi ni sklenila nikakih pogodb, marveč jih je samo opozorila, da ji morajo zemljo plačati, kadar bo zahtevala. Tako se je tudi 14. julija zgledala v banaški Boki pri Stevanu Gjukiću, kateremu je pred tremi leti izročila 50 oraloj zemlje, nekoliko konj in traktor. Ker pa Gjukić ni plačeval niti davkov, niti ni nedavno maral plačati zahtevane vsote, je Molnarka prišla k njemu in zahtevala takojšnje plačilo, sicer da ga požene iz hiše. Gjukićevi so prosili usmiljenja, toda Molnarka je ostala trdga srca. Jezna se je odpravila iz hiše — in nato za njo ni bilo več sledu. Sum umora je zato v prvi vrsti padel na Gjukićeve. Toda preiskovalni organi so ugotovi- li še neko drugo važno okolnost, ki je okrenila preiskavo v novo smer.

Posednik Joca Jagodić iz Kana- ka, dober znanec Molnarjeve, pri katerem se je ona tudi zglasila, je izpovedal, da mu je Molnarka 15. junija, ko se je mudil v Beogradu, pokazala neko pismo, katero ji je pisal neki S. M., ki je svojčas sta-

noval v Boki in se zdaj nahaja v Beogradu. V pismu grozi S. M. mi- lijonarke, da jo bo ubil, ako ga bo še nadalje mučila in zahtevala po- vrnila dolga v znesku 568 tisoč di- narjev. Molnarka je takrat pismo izročila Jagodiću z besedami: "Ako me kdo ubije, boš vsaj to vedel, kdo je morilec..."

Beogradska policija je pisca za- čela intenzivno zasledovati, vendar ga doslej še ni iztaknila. Tako je tragična smrt milijonarke za en- krat še vedno zavita v kopreno mi- sterioznosti.

O življenju pokojnice se pripove- dujejo razne zanimivosti. Bila je izredno naobrazena dama in tudi se na stara leta vesele narave. Svoje stanovanje v Beogradu je okra- sila z mnogimi umetninami in dra- gocenostmi, med katerimi je naj- interesantnejši krasen šal, ki ga je svojčas Marija Terezija poklonila Mariji Antonietti in ga je Molnar- ka pred vojno v Parizu kupila za 10.000 frankov.

Molnarka je prefektno obviada- la celo vrsto jezikov. Mnogo je po- tovala. Nekoč je kot mlada vdova s kolesov absolvirala turo iz Ba- nata preko Nizze v Pariz in nazaj, kar iznaša nad 3000 km. Za njeno skopost je značilno, da je nekoč, ko se je odpravila v Nizzo na prezimo- vanje, odnesla s seboj pet velikih okroglih skafelj za klobuke, a na- mesto klobukov je v njih imela ko- kije s piščanci, ki jih je na rivijeri vzejočila in tako vsi zimsko sezono imela ceneno jelo.

Razen preiskave zanima beograjsko javnost, komu bo pripadla o- gromna dedščina, ki se ceni na 20 milijonov dinarjev. Dedščina bo naj- brž pripadla otrokom pokojnične edine sestre gospe Karlošev. Ta ima štiri hčerke in sina Geko Kar- doša, ki je bil svoj čas v Budimpe- štini znan igralec, zdaj pa je uprav- nik gledališča v Drebrecnu. Bor- ba za dedščino pa bo tem težja, ker se ne ve, kje vse je pokojna Mol- narka imela denar naložen in kdo vse so njemu dolžniki, katerim je posojala denar z odušnimi ob- restmi.

Morilec ji je namreč pobral hra- nišne knjižice in z njimi vred tudi seznam dolžnikov, katerega je ved- no nosila pri sebi.

Umetniško ustvarjanje in vročina. Na vprašanje nekega francoskega literarnega lista o tem predmetu je odgovorila večina literatov, da poletna vročina zelo pospešuje u- metniško ustvarjanje. Sploh imajo vremenske prilike velik vpliv na ustvarjanje. Pisateljica Rachilde trdi celo, da lahko napove vreme za celih 24 ur naprej in to v zvezi z razpoloženjem, ki jo obhaja med pisanjem.

Kuščarice v modi. Ker so kože kač in kuščaric se- daj velika moda, si je naročil neka pariška tvrdka iz Jave 8000 maj- hnih kuščarjev. Z njihoviimi koža- mi bo tapaciral novo luksuzni av- to. Naročilo jo je stalo 10.000 fr.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Čeh - glavav ameriških banditov.

Praska policija je prejela iz Pa- riza obvestilo, da je bil tam areti- ran Čehoslovak, poglavar največ- je ameriške roparske tolpe. Vest, ki se je zdel prvi hip neverjetna, je bila potrjena. Pariška policija je že poslala praški fotografijo pogla- varja ameriških roparjev. Zanimi- vo je, da je zakrivil svojčas tudi največjo sleparijo v Ameriki Čeh, in sicer Leo Koretz. Koretz je pri- šel s svojimi roditelji v Ameriko kot deček in kot 50-letni mož je zakrivil najgenialnejo sleparijo, kar jih pozna Amerika. Ustanovil je ogromno petrolejsko družbo "Ba- yano River" in osleparil mnoge a- meriške milijonarje. Ko je pobas- sal težke milijone v žep, je izgi- nil in se zdaj ne vedo, kje je.

V Parizu aretirani Čehoslovak je postal poglavar "Chicago Gang". To je ena največjih in najdrznej- ših ameriških roparskih tolp. Kdor je bil v Ameriki ve, da je ta tolpa strah in pretepeh čikaškega prebi- valstva. Pariški detektiv Royere je opazil te dni sumljivega moža, ki je nastopal zelo elegantno in se izdajal za Američana. Detektiv mu je skrivaj sledil in kmalu je ugo- tovil, da gre za 50-letnega Ame- ričana Benjaminja Williama Mc- Sherryja iz Filadelfije, ki je bil baš prispel iz Amerike v Pariz. Detek- tiv ga je ustavil in vprašal, kdo je in kaj namerava v Franciji početi. Sherry je lakonično odgovoril, da je dobro situiran, na kar je obr- nil detektiva hrbet in odšel.

Detektiv se pa s tem ni zadovo- lil in opozoril je na sumljivega moža svoje tovaršice. Čez 14 dni je priplul v Cherbourg razkošen pre- kooceanski parnik in med mnogi- mi potniki je izstopil tudi elegant- no oblečen mož, ki se je legitimni- ral pristaniški policiji kot Robert Miller, veletrgovec iz Kanade. Po- liciji se je pa zdel mož sumljiv in detektiv so ga skrivaj opazovali. Mož se v Cherbourg ni ustavil. Sedel je v ekspresni vlak in se od- peljal v Pariz, detektiv pa za njim v Parizu je detektiv opozoril nanj svoje kolege, ki so ugotovili, da je dozdevni kanadski veletrgovec ta- koj posetil Američana McSherryja in se nastanil v istem elegantnem hotelu. Pozneje se tuja nista več ločila. Novi gost je razmetaval de- nar in detektiv so bili tembolj po- zorni nanj, ker je imel na čelu globoko brazgotino. Pariška poli- cija je slutila, da gre za dva nevarna mednarodna zločinca in začela je pregledovati sezname zločincev. In res se je izkazalo, da je dozdevni kanadski veletrgovec Čeh Viktor Lustig, rojen l. 1890, v Taboru, zelo nevaren zločinec, znan pod imenom "Rdeča brazgotina", kaznovan v Ameriki in Evropi že 12-krat.

Ko je policija ugotovila, s kom ima opraviti, ni zločincev aretirala, marveč ju je neprestano opa- zovala, misleč, da snujeta kak nov zločin. Ta čas sta sumljiva tuja razmetavala denar in počasi sta se pripravljala odpotovati iz Franci- je. Tik pred odhodom je pa poli- cija vdrla v njune sobe. Zločinca sta bila zelo presenečena in sta se se brez obotavljanja udala. Izid hišne preiskave je bil presenetljiv. V kovčgih so našli celo kopico če- kov največjih ameriških bank, ne- izpolnjene formularje potnih listov na razna tuja imena, mnogo fo- tografij in kompletno napravo za ponarejanje važnih dokumentov.

Zločinca sta bila aretirana in po dolgem obotavljanju sta pri- znala, da sta ustanovila v Chiacu največjo ameriško zločinsko tol- po "Chicago Gang", katere člani imajo na vesti že nebroj roparskih umorov. Poleg tega se peča tolpa s tihotapstvom alkohola. Poglavar- ja tolpe Lustig in Sherry sta pri- znala, da sta prišla v Pariz vnov- čit plen, ki so ga člani tolpe naro- pali v Ameriki. V Franciji sta ho- tela tudi proučiti razmere in ugo- tovit če bi se dalo prenesti delo- vanje čikaških tolovajev na fran- coska tla. Kos ta se prepričala, da Francija za take posle ni primer- na, sta hotela prenesti svoje posle na Čehoslovaško. Aretacija nevar- nih tolovajev je vzbudila v Parizu in Ameriki splošno senzacijo.

Umetniška potvorba. V Narodnem muzeju v Napolju se nahaja kopija enega najlepših papeževih portretov, kar jih po- znamo: predstavlja papeža Leva X. Original kakor kopija imata za seboj zanimivo zgodbo.

Original, delo Rafaelovo, je bil last Medicijcev v Florenci (kjer se nahaja še vedno). Tu ga je videl matovski mejni grof Friderik II. Gonzaga in se je vanj tako zalju- bil, da je prosil njegovega lastni- ka, papeža Klementa VII., naj mu ga darje. Klement se ni hotel za- meriti mogočnemu grofu, a slike bi se tudi nerad iznebil, zato je naro- čil slikarju Andreju Sartu, naj na- pravi kolikor mogoče verno kopijo originala. Ta posnetek je bil res ta- ko vreden, da grof ni spoznal pre- tore, ko jo je prejel. Celotno njegov dvorni slikar in Rafaelov učenec Giulia Romano, ki je sam deloval pri slikanju originala, se je dal premotriti. Šele na smrtni postelji mu je bridko resnico razodel zna- meniti poznavalec umetnosti Gior- gio Vasari.

Ker mu Romano ni hotel verje- ti, je dal Vasari vzeti platno iz ok- kvirja in mu je pokazal Sartov podpis na drugi strani. Slika nam kaže to Sartovo potvorbo, ki je prišla po dolgih romanjih končno v Napolj. Danes zamenjava med originalom in kopijo seveda ne bi bi- la več mogoča. Original je namreč močno počrnel, dočim kaže kopija dosti čistejša barve.

FRANC-U OREKAR. Po dolgi mučni bolezni je umrl 30. junija t. l. Bil je znan rojakom po širni Ameriki in v kraju. Do- ma je bil iz Čateza ob Savi. Tam zapušta brata in dve sestr. V Hot Spring, N. Mex. zapušta brata John Orekar, v La Salle, Ill., pa sestro.

Bil je dolgoletni član Jugoslo- vanske Katoliške Jednote. Spadal je k društvu Golden Gate, No. 141, San Francisco.

Bil je dobro znan tudi v Valdes, Colo. Zahvalimo se vsem, ki so ga ho- dili obiskovati in tolažiti v njego- vih težavah.

Hvala onim, ki so mu darovali cvetlice. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu.

Bodi mu lahka zemlja ameriška! Naj počiva v miru!

Zalujoci ostali: Barbara Orekar, žena. Franc, Charles, sinovi. Elizabeta, hči.

San Francisco, Cal.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

PIKNIKE,

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

STO LET MONOKOLA

V teh dneh bo poteklo sto let, od kar so izumili monokel. Njegovo prvotno ime ni bil monokel, tem- več lorgnon ali caro in ni imel o- krogle temveč četverokotno obli- ko. Šele pod Napoleonom III. je postal monokel moda in prejel svo- jo sedanjno obliko. Nosili so ga di- plomati in častniki. Pijonirja mo- nokla bi lahko imenovali franco- skega novinarja Avreljiana Scholla, ki ga nisi videl nikoli brez njega. Princ Saganski je bil tako previ- den, da ga je opremil s vrvičo.

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali

2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem

stalni naročnik.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Danes ponoči, — se je oglašil Roumigas, — ko bo udarila dvanaesti ur, se napoti v vrt svojega smrtnega sovražnika, katerega jaz za mne poznam, a so ti duhovi pokazali njegov boraz. Nato vzemi iz njegovega vrta glavo zelja, se vrni ž njo domov ter jo obesil v kamin. Če boš ozdravel, bo postala glava takoj blesta ter usahnila in tvoj sovražnik bo takoj umrl. Če pa bo ostala glava sveža in zelena, bo ostal tvoj zasledovalec živ in ti boš moral umreti. Predno bodo potekli trije dnevi, bodo ti nespravljivi sovražniki prisiljeni priti k tebi. Ti ga boš videl v svojem stanovanju, dotaknil se te bo, ti ponudi kako jed, ki bo poslabšala tvoje stanje. To je odlični boj, katerega moraš izvojevati. Naj ti pomaga Bog v tvoji težki preizkušnji! Na ti bo dana moč, da premaga svojega nasprotnika ter se osvetiš nad njim! Naj bože božja previdnost, da bo on umrl, ne pa ti, ki nisi kriv!

Po teh besedah je molil Roumigas nekaj časa ter sepetal nato, ko je stiskal roko Emilu:

— Bog naj te čuva, da bi kakšnemu človeku omenil to, kar sem ti rekel. Če bi pred potekom treh dni omenil le eno besedo o vsem tem, bi bilo vse izgubljeno, in če bi govoril po tem času, bi te lahko zasledoval tvoj sovražnik, tudi če bi bil že mrtev, še preko groba. Z Bogom! Naj te obvaruje sveto nebo!

Emil Montguilhelm je odšel bled in prepaden, kot umirajoči, izpod cvetočih jablan Roumigasa ter se napotil domov.

Čarovnik pa je stopil takoj v kuhinjo ter rekel Hiluni:

— Fant me vznemirja. Bojim se, da trpi na neki nalezljivi bolezen, ni ter ti valed tega prepovedujem hoditi k njemu. Isto velja glede tvoje hčerke! Prepovedujem ti stopiti v njegovo hišo pred koncem tedna. Nato se je vrnil v svojo sobo.

— Hm, — je razmišljal na tihem, — obiskovalcu bi lahko slaba predla, posebno če bi nosil poteze onega, katerega je bilo videti v steklu.

Emil Montguilhelm je dospel pred svojo hišo.

Stanoval je pri severnem vходу v Gargos ter imel majhno hišico, postavljeno iz neobekanih kamnov, kot je bila večina hiš v Gargosu. To je bila prva hiša na poti iz Aigues-Vives. Tudi Francois Montguilhelm je stanoval tukaj tekoma poletja s svojo čredo. Nobeno žensko blitje ni stanovalo v hiši. Moška sta jedla pri tesarju Artiguenabe, pri katerem je jedel tudi Silver.

Emil je stopil skozi majhna vrata, se spustil na rob svojega ležišča ter ostal dolgo časa napremljen, z izbuljenimi očmi.

V blestecem steklu Roumigasa je zagledal obraz svojega sovražnika. Videl je poteze svojega zasledovalca, — tihotapca Laroquea. Od kar je imel to prikazen, so se svetile njegove oči kot oči blazneža.

— On je torej, on! — si je rekel.

Včeraj je mogel še dvomiti. Sedaj pa ga je zagledal. Sloves, katerega je Laroque užival med svojimi rojaki kot volkodlak, je temeljil na dveh razlogih. Prvič je bil mož tak grd, da bi povsem mirno lahko vzel patent na grobilo, in ljudje pravijo, da si izbira Satan svoje prisile in redkokaj med lepimi ljudmi. Razvenetega pa je bil od mladosti tihotapec, in vsled tega se je domnevalo, da se je lahko izpremenil v katerokoli živalsko postavbo ter s tem užel pozornosti carinskih uradnikov. To pojasnilo je zadovoljilo vsakega v Gargosu, kjer niso imeli nikakih pretiranih pojmov o moči carinskih uradnikov napram tihotapcem, ki so bili vedno pripravljeni deliti dobičke s pazniki.

Iz vseh teh razlogov so domnevali vsi bolniki, ki so bili neozdravljivo bolni, da vidijo pred seboj spačeni obraz Laroquea.

Slaboumni Emil je mislil že od pričetka svojega trpljenja na tega moža.

Tihotapec ga je zakladal s tobakom ter je moral s tem zastrupiti njegovo kri. Na ta način je bilo volkodlaku lahko spraviti kati smrtonosnih bolezni v telesa njegovih soljudi. Enkrat je nekdo streljal na njega. Ker pa je Laroque som prodal smodnik, je odletela krogla brez učinka.

Emil Montguilhelm je pogledal skozi okno proti solncu. Kako visoko je še stalo na nebu! Kako počasi bodo potekle ure do polnoč! Pokleknil je pred razpelo, pritrdjeno na steno ter vneto molil par Ave-marij. Ure polodne so potekale skrajno počasi. Polagoma pa se je stemnilo nebo in počasi je prihajala noč.

— O noč, tukaj je noč! — je ihtel bolnik, s še vedno sklenjenima rokama.

Ko je vse v vasi potihnilo ter ni iz nobene hiše gledalo rmeno oko svetilke, je zapustil Emil Montguilhelm svojo kočjo. Dolgo je hodil gorindol pred zaklenjenimi hišnimi vrati. Nato pa, ko so zvezde zamejale svoja mesta, se je obrnil med skalami proti iztoku, da bo čim bližje Aigues-Vives ter slisal udarce župne ure.

Oh, kako otožno je zvenelo dvanaest udarcev v temino noč! Tudi srce bolnika je utripalo prav tako težko pod njegovimi razjedenimi pljuči. Laroque je stanoval v hišici v njegovi bližini. Bila je četrta hiša na levi strani na edini cesti Gargosa. Izgledala je precej lično. Bila je za hišo Roumigasa in župnika najbolj čedno v celi vasi.

Emil je odšel proti nji, jo neslišno obkrožil dospel do zidu vrta ter skočil noter. Se dve leti se ni čutil tako gibnega! Sklonil se je k zemlji, otipal s drhtečimi prsti glave, si izbral eno ter odhitel ž njo. Dve minuti pozneje je visela zeljnata glava, kot je ukazal Roumigas, v kaminu.

Nato se je iztegnil jetični, brez sape, na svoji postoji ter pričel iskreno moliti, dočim so krog njega žuboreli studenčki gore.

Ko se je zdanilo, je pogledal Emil na zeljnato glavo. Bila je še zelena in sveža. Opoldne je bila še vedno tako sveža in tudi zvečer ni glava še uvenela.

— O, moj Bog! — je zajecal bolnik prestrašen.

Prišel je iskreno moliti, da bi peresa uvenela do večera. Izmolil je več rožnih vencev, vse molitve, kar si jih je mogel spomniti, in če bi se ne bal, da se bodo pričeli ljudje zbirati na cesti, bi gotovo zapel vse cerkvene pesmi in motete, katere je pel nekoč v cerkvi v Aigues-Vives.

Ko se je dvignila na nebu jutranja zora drugega dne, je pohitel h kaminu. Zeljnata glava se še vedno ni posušila.

— Torej moram jaz umreti! — je rekel bolnik. — O, ta lopov!

Ob enajstih so se vrata odprla. Montguilhelm se je vrnal. Bila pa je le Rozina Artiguenabe, tesarjeva žena, ki je prinesla škodljivo juhe.

— Lepo vreme je danes, — je rekla, ko je stopila v sobo.

— Da, letos imamo zelo suho leto!

— Bog v pozdrav, Emil!

— Dober dan, Rozina!

— Prišla sem pogledat, kaj je s teboj. Že dva dni te ni na izpregled. Ali si bolj bolan?

— Ne, hvala ti!

— Kje pa si jedel?

— Nisem imel nobenega teka ter imam še nekaj črnega kruha v lihi.

— (Dolje prihodnjik.)

Kako so razmetavali rusko narodno imetje.

Zadnjič smo priobčili prvi del iz knjige češkoslovaškega legijonarja Pavla Finka "Beli admiral", v katerem je bil opisan kozaki ataman Semenov, samozvani vladar Zabajkala med rusko revolucijo, in njegova ožja okolica. Danes priobčujemo nov odlomek, v katerem opisuje avtor priležnost atamana Semenova in njeno famozno početje.

Eni pravijo: rodod židovka Rosenzweigova, nemška vohunka iz Berdiceva.

Drugi trdijo: Bolgarka iz Odesa. In da nas pridobe za tvojo trditve, reproducirajo življenjske zgodetne lepote, kakor ga je pripovedovala nekoč svoji dvorni dami Zvaginčevi, ženi kapitana — pobočnika.

Rojena je bila baže v Bolgarii. S 16 leti, popek v razcvetu, je prišla v Odeso, katero je razveseljevala v ciganskem zboru s kupleti. Kmalu je pa ciganska družba odpotovala v Kijev. V Kijevu so se že od nekdaj šopirili bogati trgovci iz Povolžja. Eden teh lahkoživec se je zaljubil v dekleta in Maša-ciganka je začela zanemarjati večerne produkcije. Nezadovoljni princpal jo je pa kaznoval. Toda za njo je plačal bogati trgovec. Pozneje se je naveličala preprirov s princpalom. Preselila se je v kabaret, kjer je bilo več luči in izbranejši občinstvo. Na odru, ki je pomenil zanjo svet, je žela lavorice več let. Med boljševiškim prevratom so jo pa izpljuni za mesto. Križem krašem se je potikala pokraj in poslušala med preprostimi ljudmi legende o sibirskih kopalcih zlata, ki s polnimi rokami razmetavajo sadove svojih zlatokopov. Ne da bi dolgo pomišljala, se je napotila za zlatim "samorodkami", s katerimi plačujejo baže ti sibirski nabobi smehljaje lepim žen.

Nekega dne se je pojavila v Irkutsku in prihodnji večeri so ji prinesli slavo kraljice kabaretov. Maša-ciganka je postal junakinja dne — zlata lutka sezone. Boljševiški komisarji so kar noreli za njo. Nekoč je bila slabe volje in zaupala jim je, da jo mika Harbin. Presenečeni vitezi so ji skušali na vse načine odvstopovati ta izlet. V Mandžuriji da sedi Semenov, slava-razbojnik, ki jo bo prav gotovo ustrelil. Zasmejala se jim je v obraz in tvegala je ta korak. Kmalu je začela na harbinskem kabaretu nebu nova zvezda.

Kako čudovito se igra usoda z ljudmi!

V Harbin prispe Semenov. Gre se razvedrit v kabaret in seznaniti se z Marijo Mihajlovno. Kmalu odpelje razposajenega škrtaka v Čito, kamor mu prinašajo mongolski knezi dragoceno krzno.

Tako pripoveduje druga verzija. Vsekakor je Marija Mihajlovna pikantna dama. V vsaki izloži fotografavo lahko vidite njeno dekolitirano doprso sliho. Obdaža jo neprestano peščica nepismenih častnikov, pripravljenih izpolniti

vsako njeno povelje. Pravijo ji prilizjeno: imperatrica.

V nagrado za prikupovanje živi z njimi v najsvobodnejšem razmerju. Tika jih, a oni stoje pred njo "mirno" in odgovarjajo pokorno "razumem". Atamanša je mimogrede rečeno češofobka. V družbi, kjer nas sprejemajo, svetuje, naj nas ignorirajo. Američani so ji za silo simpatični. Menda zato, ker niso skupni in ker jim ni težko dajati daril. Če je dobre volje, jim poje Marija Mihajlovna v zahvalo kuplete. Zelo rada je vesela in ne zamudi nobenega koncerta, katere prireja simfonični orkester ujetnikov "na dvoru". Zadnje čase se je vrgla z vsem zanosom svoje mlade ženske duše za prirejanje dobrodelnih večerov. Ti večeri "imperatric" so prave kurioznosti. Nekaj glasbenih točk, vmes nastopi "znamenitega" domačega pianista Levitana.

Za finale pa poskrbe častniki imperatricnega spremstva, ki plešejo divje ples in uganjajo razne divjaške burke.

Zanimivo bo morda omeniti, da je bil na enem takih "dobrodelnih" večerov prodan na dražbi potret Maše za 6.000 rubljev. Imperatrica se je pri tem sprla z ženo sedanjeje premijera Taskina na nedelikatnen način in jo ozmerjala z "glupo gosko".

Navada prodajati potret na dražbi bi se bila čitincem nekoč slabo izplačala, da ni Marija Mihajlovna s svojim ženskim instinktom rešila situacijo.

Na nekem drugem dobrodelnem večeru so namreč prodajala na dražbi atamanov potret. Sklicna cena je bila 300 rubljev. Tristo rubljev prvič, drugič...

V dvorani grobna tišina. Ataman prebodeva. Kaj vraga, ali ne bo nihče primaknil kopejke? Tako nizko so ocenili svojega atamana?

Tristo rubljev prvič, drugič... Učiti obupano hripavi kozaški častnik. Kar se začuje v mučnem presledku nalik srebrnemu zvoncek glas bistroumne Maše.

— 60.000 rubljev tretjič!

V dvorani nepopisno razburjenje. Atamanu čestitajo. Marija Mihajlovna se kokečno smehlja.

Nadaljni člen v verigi imperatricne dobrodelnosti je razdeljevanje "ameriških daril". Storiša, ki zahteva poglavje zase

Strast atamince pa ostane gledališče. Ni dvoma: preteklost zahteva tu svoje pravice. O njenih posetih Marinskega gledališča, ki prireja včasih dobra dela, vloga pa daje igralcem nemogočih kvalitit, krožijo po čiti cele legende. Maši na ljubo je bilo gledališče navadno nabitno polno. Občinstvo se je zabavalo kakor v kabareti. Sedi in se ozira na atamanovo ložo, odkoder Marija Mihajlovna glasno kritizira igro. Igrajo recimo zaljubljeno burko. V tretjem dejanju junaku spodleti in dobi od varane ljubice zašulico. Atamanša vstane, zaploska in zakriči navdušeno:

— Bravo, bravo! Saj zasluži mrčina! Kresni ga še enkrat po gošču! Vsi možki so govedo!

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Imperatrica žela je igralcem povelje. Prizor ponove. Občinstvo ploska, cepeta z nogami in besni od navdušenja. Za kino, prizor, ki se ne da preplačati.

H koncu predstave nastopi rumunska pevka Jonescu in poje priljubljene kuplete Marije Mihajlovne. Program večera zaključijo koniki s himno na junaškega atamana kozakov Semenova, ki jo posluša občinstvo stoje... Naivna grizetka? Rafinirana begunka? Sfinja, ki jo je izpljunila iz množice revolucija?

Naj bo že tako ali drugače vsekakor je to bitje, kateremu se v čiti vse odpusti. Zavoljo njenih krasnih, velikih oči, s katerimi kroti atamana. Iz hvaležnosti za iskrenost, s katero se ponizi do priprosti ljudi, kadarkoli se zateko k nji za pomoč. Vpliv Maše na čitinske urade je sugestiven, o čemur priča naslednja prigoda.

V belem lisičem kozuhu gre imperatrica po ulici. Na križišču jo ustavi ženica objokanih oči. Zapriši jo si sina, osumljenega boljševške propagande. Pri bogu prisegam, da ni kriv, Marija Mihajlovna sklepa obupana mati roke.

Za božjo voljo, pomagajte! Ženica plače, a Marija Mihajlovna se smehlja. Iz ročne torbice vzame beležnico, iztrga list in napiše:

"Marija Semanova".

Ni več, niti črke manj. Samo dve besedici: Marija Semanova... Ah, sodnik bo že znal oceniti pomen teh dveh besed, stisnjenih na koščku papirja, ki bi postal zgodovinski dokument, če bi se mogel ohraniti. Kakor fotografija zadnje ruske carice Saške Federovne, katero je nosil v žepu "sveti starec" Griška Razputin namesto policijske legitimacije.

Imperatrica ima včasih svoje muhe. Tedaj postane iz Marije Mihajlovne, mongolske knjeginje, prava Maša-ciganka. Pred pustom, na predvečer velikega posta, je spravila Čito v grozo. Stotisočno mesto je kar zijalo od presenečenja, ko je pridrela po ulicah nalik vihur maskerada s harmoniko, s pentljami okrašenih mavedek — Marija Mihajlovna, zamazani harlekin in pijani častniki njenega spremstva.

Začetkom februarja je izginila iz Čite. Mesto se je odelo v žalost. Kakor mi je prepovedoval naš vojni ataše, je bil njen odhod podoben ognjenemu zatonu kometa. Od atamana se je poslovila s škandalom. Sceni je prisostvovalo več atamanovih prijateljev, med njimi tudi Afanasjev. Na tega je imela Maša vedno piko. Za slovo ga je ozmerjala z lopovom. Ataman je ta perfidnost tako razkačila, da je pograbil samokres in hotel svojo prilježnost ustreliti. Imperatrica je na razorožila atamana s koražjo. Udarila je s pestjo po mizi, zacepetala z nogami in zakričala:

— Pravim ti: tat, tat, tat.

Junaški kozaški ataman je ostal pod vplivom tega škandala nekaj dni v postelji in ni nikogar sprejemal.

A Maša je odpotovala. V ameriškem vagonu so ji dali zavetščilo. Bila je namreč utemeljena bojazn, da bi v dvornem vlaku, označena z napis "Semenov", ne prispela do Mandžurije.

Med njeno pritižajo so prepeljali na kolodvor več zabojev zlata in draguljev.

Omeniti je vredno njene priljane. Nakopičila jih je bila celo kolekcijo, 37 nekaj manj vrednih je poslala naprej z nekim častnikom. Kurirju je bilo naročeno, naj z vsake postaje brzojavljiva. Dokler se je vozil njen zaupnik po Zabajkalu, so prihajale brzojavke na Čito točno. Za Mandžurijo so pa naenkrat izostale.

V ameriškem vagonu dr. Eversona je postala Maša takoj domaća. Tam so imeli gramofon in veselega tolmača, ing. H. Bil je Čeh.

Vlak je krenil iz Čite. Gramofon je igral "Sanje ljubezni" in druge valčke. Plesalo se je. Potovanje je bilo prijetno. Predno so prispeli v Harbin, je postala iz Maše češofobke baže navdušena češofilka.

V novinah je bilo oficijelno objavljeno, da je odpotovala atamanša na Japonsko lečit reumatizem. Na Japonsko namreč odhajajo zadnje čase vsi čitinski poglavarji. Tam imajo kupljene lepe vile.

Marija Mihajlovna je odpotovala. "Bela košuta je zapustila atamana" — je zastokal nekega večera dvorni stihotvorec Orisparzer Kotomkin, spominjajoč se očividno

Kretanje Parnikov

Shipping News

7. avgusta:
Berengaria, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen

8. avgusta:
Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen

9. avgusta:
Olympic, Cherbourg, Antwerpen, Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam, Minnesota, Cherbourg

10. avgusta:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg, Conte Grande, Napoli, Genova

11. avgusta:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

12. avgusta:
France, Havre
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg, Karlsruhe, Bremen
Mauretania, Cherbourg

13. avgusta:
Homer, Cherbourg
Arabic, Cherbourg, Antwerpen, Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

14. avgusta:
Augustus, Napoli, Genova
Hamburg, Cherbourg, Hamburg, Leviathan, Cherbourg

15. avgusta:
ile de France, Havre

16. avgusta:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen, Aquitania, Cherbourg, George Washington, Cherbourg, Bremen

17. avgusta:
Chrysalis, Cherbourg, Hamburg, Bremen, Cherbourg, Bremen

18. avgusta:
Vulcania, Trst
Majestic, Cherbourg, Lapland, Cherbourg, Antwerpen, Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

19. avgusta:
America, Cherbourg, Bremen

20. avgusta:
Dresden, Cherbourg, Bremen

21. avgusta:
Olympic, Cherbourg, Penland, Cherbourg, Antwerpen, Berlin, Cherbourg, Bremen, New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam

22. avgusta:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg, Conte Biancamano, Napoli, Genova

23. avgusta:
Jesenski izlet, — sep. 8, "ile de France"

24. avgusta:
Jesenski izlet, — okt. 18, "ile de France"

25. avgusta:
Bošniški skupni izlet, — 6. dec., "ile de France"

26. avgusta:
Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, priljagi in drugih stvarih. Vsled naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvostvorne brzo-parnike.

Tudi nedrziavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za preskrbite (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6 mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameranim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenecv letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim prosilem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1922. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedrziavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračate na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET NEW YORK

GLAS NARODA

216 W. 18 STREET NEW YORK

CENA \$1.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

neke prigodne legende, katero mu je imperatrica nekoč pripovedovala.

Odpotovala je in nekaj dni ni bilo o nji nobenih vesti. Kar je presenetila ruska brzojavna agentura znamenljivo. Čito z naslednjo senzacionalno brzojavko.

Maša Semanova, zlato in kitajski uradi. Harbin, 8. avgusta. — Videč, da nosijo v vagon, določen za odhod žene Semanova na jug, težke železne zaboje, so železniški uslužbenci zahtevali revizijo. Kljub odporu Semanovcev so zaboje zaplenili in izročili v varstvo kitajskim oblastem. Sodeč po velikosti in teži, je v njih zlato.

Vladivostok, 9. avgusta. — Kitajski cariniki so zadržali v vagonu žene Semanova, ki se je peljala iz Čite, štiri zaboje zlata in draguljev.

Marija Mihajlovna je odpotovala. "Bela košuta je zapustila atamana" — je zastokal nekega večera dvorni stihotvorec Orisparzer Kotomkin, spominjajoč se očividno

ADVERTISE IN GLAS NARODA